

AVANSO APMOKESTINIMAS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIU

Turinys

1. Kokiais atvejais nuo gauto avanso atsiranda prievolė skaičiuoti PVM? 2
2. Kada PVM mokėtojas laikomas pasirinkusiu gautą avansą apmokestinti PVM? 2
3. Koks yra gauto avanso PVM apmokestinimo momentas? 2
4. Kaip nustatoma gauto avanso, nuo kurio apskaičiuojamas PVM, apmokestinamoji vertė? 2
5. Kokiu PVM tarifu turi būti apmokestinamas gautas avansas? 3
6. Kokiu dokumentu turi būti įforminamas avansas, nuo kurio apskaičiuojamas PVM? 3
8. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo avanso, gauto už prekes (paslaugas), kurios pagal sutartį bus baigtos tiekti (teikti) po 12 mėnesių, tačiau dalis prekių (paslaugų) bus patiekta (suteikta) anksčiau nei po 12 mėnesių? 4
9. Ar avansas, gautas už paskutinį patalpų nuomos mėnesį, yra PVM objektas? (pagal sutarties sąlygas patalpos išnuomojamos 2 metams, pradedamos nuomoti kitą mėnesį po avanso sumokėjimo). 4
10. Ar avansas, gautas už tris paskutinius automobilio nuomos mėnesius, yra PVM objektas? (lengvasis automobilis išnuomotas 5-iems metams; 3-jų mėnesių nuomos dydžio avansas, kuris bus įskaičiuotas kaip paskutinių 3 mėnesių nuomos mokėstis, sumokėtas 2023 m. sausio 27 d.; nuomos paslaugos pradėtos teikti 2023 m. vasario mėnesį, automobilio nuomos PVM sąskaitos faktūros išrašomos kas mėnesį (už vasario mėnesio automobilio nuomą PVM sąskaita faktūra išrašyta kovo 5 d.).... 5
11. Ar įmonė turi apskaičiuoti PVM nuo avanso, gauto prieš 2 metus, jei paslaugos, už kurias buvo sumokėtas avansas, iki šiol nėra suteiktos, o asmuo, sumokėjęs avansą, jau likviduotas? 5
14. Ar pagal preliminarą buto pirkimo-pardavimo sutartį pirkėjo sumokėta užstato suma, pagal PVM įstatymą, laikoma buto pirkimo avansu? 5
15. Ar nuo preliminaros, ar nuo pagrindinės gyvenamojo namo (ar kito daikto) pirkimo-pardavimo sutarties pasirašymo dienos pradedamas skaičiuoti 12-os mėnesių laikotarpis, kuriam pasibaigus atsiranda prievolė nuo gauto avanso apskaičiuoti PVM? 5
16. Ar reikia apmokestinti PVM avansą, gautą už prekes ir paslaugas, kurias apmokestinant PVM yra taikoma maržos schema? 6
17. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo gauto avanso, kurį Lietuvos PVM mokėtojui už jo teikiamas nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas, numatytas suteikti: i) vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, ii) anksčiau kaip per 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, moka Europos Sąjungos ar trečiosios šalies apmokestinamasis asmuo, neįsikūręs Lietuvoje? 6
18. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo Estijos PVM mokėtojui, neįsikūrusiam Lietuvoje, mokamo avanso, kai šis nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas Lietuvos apmokestinamajam asmeniui PVM mokėtojui numato suteikti vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, o avanso gavimą įformina PVM sąskaita faktūra? 6
19. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo Estijos PVM mokėtojui, neįsikūrusiam Lietuvoje, mokamo avanso, kai šis nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas Lietuvos apmokestinamajam asmeniui, PVM mokėtojui, numato suteikti anksčiau kaip per 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, o avanso gavimą įformina PVM sąskaita faktūra? 6
20. Ar Lietuvos įmonei A atsiranda prievolė skaičiuoti PVM nuo Estijos įmonei B dalimis per du kartus sumokėto avanso, kurį Estijos įmonė įformino PVM sąskaitomis faktūromis, už į Lietuvą iš Estijos atgabentas prekes, jei prekės įmonei A bus patiektos vėliau nei po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos? 7
21. Ar Lietuvos įmonei A, PVM mokėtojai, atsiranda prievolė skaičiuoti PVM nuo avanso, kurį jai sumoka Estijos įmonė B, PVM mokėtoja, už prekes, kurias Lietuvos įmonė A numato patiekti vėliau nei po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos? 7

Pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau - PVM įstatymas) 14 straipsnio 4 dalies nuostatas, tam tikrais atvejais už prekes ir paslaugas, kurios bus parduotos ateityje, gautas avansas, tampa PVM objektu.

Kokiais atvejais nuo gauto / sumokėto avanso atsiranda prievolė skaičiuoti PVM? Kas ir kada nuo gauto avanso turi apskaičiuoti PVM? Kaip deklaruoti nuo avanso apskaičiuotą pardavimo PVM? Atsakymus į šiuos ir kitus su avanso apmokestinimu PVM susijusius klausimus Jūs rasite šiame leidinyje.

1. Kokiais atvejais nuo gauto avanso atsiranda prievolė skaičiuoti PVM?

Jeigu prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sutartyje yra numatyta gauti avansą (t. y., jei numatyta už prekes arba paslaugas visiškai ar iš dalies atlyginti iš anksto), tai prekių tiekėjui ar paslaugos teikėjui prievolė nuo gauto avanso apskaičiuoti PVM atsiranda, jeigu pagal sutarties sąlygas šios prekės bus perduotos arba paslaugos suteiktos ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos. Šiuo atveju 12 mėnesių turi praeiti nuo sandorio sudarymo dienos iki prekės perdavimo (paslaugos suteikimo) dienos.

1 pavyzdys

Tarkime, kad įmonė A, PVM mokėtoja, 2022 m. sausio mėnesį su įmone B, PVM mokėtoja, sudarė gamybinių įrenginių pirkimo-pardavimo sutartį. Sutartyje numatyta, kad įmonė B įrenginius įmonei A pagamins ir perduos 2023 m. balandžio mėnesį. Įmonė A sutartyje įsipareigoja įmonei B kas mėnesį iki įrenginių perdavimo mokėti nustatyto dydžio įrenginių pirkimo avansą. Kadangi įrenginių perdavimas numatytas vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sutarties sudarymo, todėl įmonė B privalo kas mėnesį nuo gautos avanso sumos apskaičiuoti PVM.

Apmokestinamasis asmuo ir tuo atveju, kai pagal sandorio sąlygas visos prekės (dalis prekių) bus perduotos arba visos paslaugos (dalis paslaugų) bus suteiktos anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, turi teisę pasirinkti gautą avansą apmokestinti PVM, t. y. PVM apmokestinamuoju momentu laikyti avanso gavimo momentą.

2 pavyzdys

Tarkime, kad įmonė A, PVM mokėtoja, 2023 m. sausio mėnesį su įmone B, PVM mokėtoja, sudarė įrenginių pirkimo-pardavimo sutartį. Sutartyje numatyta, kad įmonė B įrenginius įmonei A pagamins ir perduos 2023 m. liepos mėnesį. Įmonė A sutartyje įsipareigoja įmonei B kas mėnesį iki įrenginių perdavimo mokėti nustatyto dydžio įrenginių pirkimo avansą.

Įrenginių perdavimas numatytas anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sutarties sudarymo. Tokiu atveju įmonei B neatsiranda prievolės gauto avanso apmokestinti PVM. Tačiau įmonė B pasirinko gautą avansą apmokestinti PVM, t. y. PVM apmokestinamuoju momentu laikyti avanso gavimo momentą, ir dėl to įmonė gaunamą avansą apmokestina PVM.

2. Kada PVM mokėtojas laikomas pasirinkusiu gautą avansą apmokestinti PVM?

PVM mokėtojas laikomas pasirinkusiu gautą avansą apmokestinti PVM, kai jis avanso gavimą PVM įstatymo 79 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka įformina PVM sąskaita faktūra.

3. Koks yra gauto avanso PVM apmokestinimo momentas?

Avanso PVM apmokestinimo momentas yra avanso gavimo diena.

4. Kaip nustatoma gauto avanso, nuo kurio apskaičiuojamas PVM, apmokestinamoji vertė?

Avanso, nuo kurio apskaičiuojamas PVM, apmokestinamoji vertė yra gautas avansas be PVM. Avanso pardavimo PVM išskaičiuojamas iš gauto avanso sumos, nes, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip, laikoma, kad avanso suma, kuri yra PVM objektas, gauta įskaitant PVM.

5. Koku PVM tarifu turi būti apmokestinamas gautas avansas?

Avansas turi būti apmokestinamas taikant tokį pat PVM tarifą kaip prekėms ar paslaugoms, kurias pagal sutarties sąlygas numato patiekti ar suteikti PVM mokėtojas.

6. Koku dokumentu turi būti įforminamas avansas, nuo kurio apskaičiuojamas PVM?

Pagal PVM įstatymo 79 straipsnio 4 dalį, avanso gavimas, kai atsiranda prievolė nuo jo apskaičiuoti PVM, privalo būti įforminamas PVM sąskaita faktūra. Šią PVM sąskaitą faktūrą įprastai išrašo avanso gavėjas. Avansui išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodyti visi privalomi PVM sąskaitos faktūros rekvizitai (tarp jų ir avanso apmokestinamoji vertė ir PVM). Patiekus visas prekes (suteikus visas paslaugas) išrašoma prekių tiekimą (paslaugų teikimą) įforminanti „galutinė“ PVM sąskaita faktūra, kurioje prekių (paslaugų) apmokestinamoji vertė, nuo kurios apskaičiuojamas PVM, yra skirtumas tarp prekės (paslaugos) apmokestinamosios vertės bei avanso apmokestinamosios vertės. Jeigu PVM mokėtojas - prekių tiekėjas (paslaugų teikėjas) avansu gauna visą sandoryje nurodytą atlygio sumą (100 proc.), tai neatsižvelgiant į tai, kad „galutinėje“ PVM sąskaitoje faktūroje nesusidaro sumų skirtumo, prievolė išrašyti „galutinę“ PVM sąskaitą faktūrą išlieka. Tokiu atveju „galutinėje“ PVM sąskaitoje faktūroje nurodomos nulinės (0) sumos. PVM sąskaitose faktūrose nurodytos sumos (apmokestinamoji vertė, PVM) nustatyta tvarka traukiamos į PVM deklaraciją (FR0600 forma) (per mokestinį laikotarpį už Lietuvoje patiektas prekes (suteiktas paslaugas)) gauto avanso, kuris apmokestinamas PVM, apmokestinamoji vertė turi būti deklaruota mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos (FR0600 forma) 11 laukelyje „PVM apmokestinami tiekimai“, o apskaičiuota PVM suma, atsižvelgiant į tai, pagal kokį PVM tarifą apmokestinamos sutartyje numatytos tiekti prekės ir / ar teikti paslaugos - 29, 30 ar 31 laukelyje.

Pavyzdys

PVM mokėtojas avansą už sutartyje numatytas patiekti prekes gavo 2022 m. sausio mėnesį, o prekės pagal sutarties sąlygas buvo patiektos 2023 m. balandžio mėnesį. Kokios šiuo atveju PVM prievolės atsiranda PVM mokėtojui?

Šiuo atveju prekių tiekėjas, PVM mokėtojas, 2022 m. sausio mėnesį turi išrašyti gauto avanso PVM sąskaitą faktūrą ir joje nurodyti gauto avanso apmokestinamąją vertę bei nuo jos apskaičiuotą PVM, taikant tuo metu galiojantį PVM tarifą. Avanso apmokestinamąją vertę PVM mokėtojas turi deklaruoti 2022 m. sausio mėnesio PVM deklaracijos (FR0600 forma) 11 laukelyje, nuo šios sumos apskaičiuotą PVM sumą, priklausomai nuo PVM tarifo, - 29, 30 ar 31 laukelyje. PVM mokėtojas, 2023 m. balandžio mėnesį patiekęs prekes, privalo išrašyti prekių tiekimą įforminančią „galutinę“ PVM sąskaitą faktūrą, kurioje prekių apmokestinamoji vertė, nuo kurios apskaičiuojamas PVM, nustatoma kaip skirtumas tarp prekės apmokestinamosios vertės bei avanso apmokestinamosios vertės. PVM sąskaitoje faktūroje nurodyta apmokestinamoji vertė traukiama į 2023 m. balandžio mėnesio PVM deklaracijos (FR0600 forma) 11 laukelį, nuo šios sumos apskaičiuota PVM suma, priklausomai nuo PVM tarifo, - į 29, 30 ar 31 laukelį.

7. Ar atvirkštinis PVM taikomas sumokėtam avansui už statybos darbus, jeigu nuo gauto avanso PVM įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais avanso gavėjas apskaičiuoja pardavimo PVM?

Jeigu statybos darbų rangovui ar kitam statybos darbus vykdančiam (parduodančiam) asmeniui, PVM mokėtojui, buvo sumokėtas avansas už numatomus atlikti statybos darbus ir nuo šio gauto avanso pagal PVM įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatas apskaičiuojamas pardavimo PVM, tai šiam avansui taip pat taikomas atvirkštinis PVM. Kitaip tariant, apmokestinamasis asmuo PVM mokėtojas, kuris yra statybos darbų pirkėjas ir avanso davėjas, nuo sumokamo avanso sumos (be PVM) anksčiau nurodyta tvarka turi išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą pardavimo PVM.

Pirkėjas apskaičiuotą PVM sumą už įsigytus statybos darbus turi įrašyti į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 33 laukelį kaip pardavimo PVM, taip pat turi deklaruoti ir to paties mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos (FR0600 forma) 25 laukelyje kaip pirkimo PVM. Be to, tokia pirkimo PVM suma PVM įstatyme nustatyta tvarka gali būti įtraukta į PVM deklaracijos (FR0600 forma) 35 laukelį kaip ir kitos pirkimo PVM sumos, jeigu įsigyti statybos darbai yra skirti šio PVM mokėtojo PVM įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai vykdyti.

8. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo avanso, gauto už prekes (paslaugas), kurios pagal sutartį bus baigtos tiekti (teikti) po 12 mėnesių, tačiau dalis prekių (paslaugų) bus patiekta (suteikta) anksčiau nei po 12 mėnesių?

Įprastai PVM nuo už prekes (paslaugas) gauto avanso privalo būti skaičiuojamas, jeigu visos prekės (paslaugos) bus patiektos (suteiktos) vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos. Jeigu per 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo laikotarpį bus išrašomi apskaitos dokumentai, įforminantys atitinkamos dalies prekių (paslaugų) patiekimą (suteikimą), tai avanso mokėjimas pagal tokį sandorį apmokestinamojo momento nesukurs (tačiau neturi būti siekiama vien formaliai patenkinti šį reikalavimą, pvz., atlikus iš esmės nereikšmingus darbus ir išrašius atitinkamą apskaitos dokumentą per 12 mėnesių laikotarpį, kai visos kitos paslaugos bus suteiktos vėliau).

Tačiau klausime pateiktu atveju asmuo, gavęs avansą už patiektas prekes ar suteiktas paslaugas, turi teisę pasirinkti gautą avansą apmokestinti PVM, t. y. prekių tiekimo arba paslaugų teikimo apmokestinamuoju momentu laikyti avanso gavimo momentą.

1 pavyzdys

Tarkime, įmonė A 2022 m. liepos mėnesį su alaus darykla sudarė reklamos paslaugų teikimo sutartį, pagal kurią įmonė A įsipareigojo surengti reklaminę akciją ir žaidimą, kurie turėtų baigtis 2023 m. rugsėjį. Reklamos pirkėja (alaus darykla) įsipareigoja įmonei A sumokėti 25 000 eurų (plius PVM). Pagal pasirašytą sutartį, alaus darykla įmonei A turi sumokėti avansą (10 000 eurų) per 10 dienų po sutarties pasirašymo, o įmonė A reklamos paslaugas alaus daryklai įsipareigoja suteikti iki 2023-09-01. Įmonė A kas mėnesį išrašo alaus daryklai atliktų tam tikrų darbų, organizuojant reklaminę kampaniją PVM sąskaitas faktūras.

Atsižvelgiant į tai, kad dalies paslaugų teikimas yra užbaigtas ir įformintas iki 12 mėnesių laikotarpio pabaigos, PVM, nuo pagal tokias sandorio sąlygas mokamo avanso, skaičiuoti nereikia. Tačiau šiuo atveju reklamos agentūra turi teisę pasirinkti nuo gauto avanso apskaičiuoti PVM, t. y. paslaugų teikimo apmokestinamuoju momentu laikyti avanso gavimo momentą.

2 pavyzdys

Žurnalo leidyba užsiimanti įmonė 2022 m. rudenį paskelbė žurnalų 2023 m. prenumeratą. 2022 m. lapkričio mėnesį už minėtą prenumeratą įmonė gavo 2 000 eurų, gruodį - 5 000 eurų avanso (avanso gavimui iš prenumeratorių įmonė išrašė laisvos formos dokumentą). Įmonė 2023 m. numato išleisti 12 žurnalų numerių (kas mėnesį po numerį).

Prenumeratos atveju avansas yra gaunamas už visus (ar dalį) per ateinančius metus tiekinius žurnalus. Nors paskutiniai žurnalų numeriai bus patiekti prenumeratoriui vėliau nei po 12 mėnesių nuo prenumeratos sutarties sudarymo dienos, tačiau pirmasis žurnalo numeris jau bus patiektas 2023 m. sausio mėnesį. Tokiu atveju įmonė nuo gautų avanso sumų 2022 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais PVM neprivalo skaičiuoti, tačiau turi teisę pasirinkti gautą avansą apmokestinti PVM jo gavimo momentu.

Jeigu minėtoji įmonė 2022 m. prenumeratą paskelbtų 2024 m., tai tokiu atveju visi žurnalo numeriai prenumeratorius pasiektų praėjus 12 mėnesių po prenumeratos sutarties sudarymo. Tokiu atveju įmonė nuo gautų avanso sumų 2022 m. turėtų skaičiuoti PVM.

9. Ar avansas, gautas už paskutinį patalpų nuomos mėnesį, yra PVM objektas? (pagal sutarties sąlygas patalpos išnuomojamos 2 metams, pradedamos nuomoti kitą mėnesį po avanso sumokėjimo).

Atsižvelgiant į tai, kad nuomos paslaugą numatyta pradėti teikti kitą mėnesį po avanso gavimo, tai nors pagal sutarties sąlygas avansas bus laikomas atlygiu už nuomos paslaugas, suteiktas vėliau kaip po 12 mėnesių, prievolės skaičiuoti PVM nuo avanso neatsiranda. Šiuo atveju paslaugos teikėjas (avanso gavėjas) turi teisę pasirinkti gautą avansą apmokestinti PVM avanso gavimo momentu.

10. Ar avansas, gautas už tris paskutinius automobilio nuomos mėnesius, yra PVM objektas? (lengvasis automobilis išnuomotas 5-iems metams; 3-jų mėnesių nuomos dydžio avansas, kuris bus įskaičiuotas kaip paskutinių 3 mėnesių nuomos mokestis, sumokėtas 2023 m. sausio 27 d.; nuomos paslaugos pradėtos teikti 2023 m. vasario mėnesį, automobilio nuomos PVM sąskaitos faktūros išrašomos kas mėnesį (už vasario mėnesio automobilio nuomą PVM sąskaita faktūra išrašyta kovo 5 d.).

Atsižvelgiant į tai, kad lengvojo automobilio nuomos paslaugos pradėtos teikti 2023 m. vasario mėnesį, t. y. anksčiau nei po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo, tai nors pagal sutarties sąlygas avansas bus laikomas atlygiu už automobilio nuomos paslaugas, suteiktas vėliau kaip po 12 mėnesių, prievolės skaičiuoti PVM nuo avanso neatsiranda. Šiuo atveju paslaugos teikėjas (avanso gavėjas) turi teisę pasirinkti gautą avansą apmokestinti PVM jo gavimo momentu.

11. Ar įmonė turi apskaičiuoti PVM nuo avanso, gauto prieš 2 metus, jei paslaugos, už kurias buvo sumokėtas avansas, iki šiol nėra suteiktos, o asmuo, sumokėjęs avansą, jau likviduotas?

Atsižvelgiant į tai, kad paslaugos, už kurias gautas avansas, nebus suteiktos (nes asmuo, sumokėjęs avansą, jau likviduotas), prievolės apskaičiuoti PVM nuo gauto avanso neatsiranda.

12. Ar įmonė turi apskaičiuoti PVM nuo avanso, gauto 2022 m. vasario mėnesį už prekes, kurios pagal 2022 m. sausio mėnesį sudarytos sutarties sąlygas turėjo būti patiektos ne vėliau kaip po 11 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, bet faktiškai buvo patiektos vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos?

Taip, turi. Įmonė A avansą už prekes gavo 2022 m. vasario mėnesį, kai dar nežinojo, kad neįvykdys sutarties sąlygų. Tokiu atveju įmonė, įsitikinusi, kad sutartyje numatytos prekės bus patiektos vėliau kaip po 12 mėnesių, tarkim 2022 m. rugpjūčio mėnesį, gautam avansui išrašo PVM sąskaitą faktūrą ir nuo avanso, gauto 2022 m. vasario mėnesį, apskaičiuoja pardavimo PVM. Įmonė nuo avanso apskaičiuotą pardavimo PVM sumą turi traukti į 2022 m. vasario mėnesio PVM deklaraciją (FR0600 forma), o įmonė B PVM sąskaitoje faktūroje išskirtą PVM sumą į PVM atskaitą gali traukti tą mėnesį, kada buvo išrašyta PVM sąskaita faktūra, t. y. 2022 m. rugpjūčio mėnesį.

13. Ką turi daryti įmonė gautą avansą įforminusi PVM sąskaita faktūra ir apmokestinusi PVM, jeigu paaiškėja, kad prekės, už kurias gautas avansas, nebus patiektos (pvz., nutraukiama prekių tiekimo sutartis) ir prievolės apskaičiuoti PVM nuo gauto avanso nėra?

Šiuo atveju įmonė turi išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą visai avanso ir nuo jo apskaičiuoto PVM sumai (su minuso ženklu) ir kreditinės PVM sąskaitos faktūros duomenis įtraukti į PVM apskaitą.

14. Ar pagal preliminarią buto pirkimo-pardavimo sutartį pirkėjo sumokėta užstato suma, pagal PVM įstatymą, laikoma buto pirkimo avansu?

Norint nustatyti, ar pirkėjo sumokėtas užstatas gali būti laikomas buto pirkimo avansu, kiekvieną atvejį reikia nagrinėti atskirai, atsižvelgiant į preliminarioje sutartyje numatytas užstato ėmimo, jo grąžinimo sąlygas ir tikslus. Jei preliminarioje sutartyje numatyta, kad įvykdžius toje sutartyje numatytas sąlygas, užstatas bus grąžinamas pirkėjui, tai toks užstatas PVM įstatymo prasme nelaikomas avansu. Tačiau, jei numatyta, kad po preliminarioje sutartyje numatytų sąlygų įvykdymo užstatas nebus grąžinamas pirkėjui, o pasirašytoje pagrindinėje buto pirkimo - pardavimo sutartyje numatyta užstatą įskaičiuoti į perkamo (parduodamo) buto kainą, tai toks užstatas tampa avansu, mokamu už numatomą parduoti (nusipirkti) butą.

15. Ar nuo preliminarios, ar nuo pagrindinės gyvenamojo namo (ar kito daikto) pirkimo-pardavimo sutarties pasirašymo dienos pradedamas skaičiuoti 12-os mėnesių laikotarpis, kuriam pasibaigus atsiranda prievolė nuo gauto avanso apskaičiuoti PVM?

12-os mėnesių laikotarpis, kuriam pasibaigus atsiranda prievolė nuo gauto avanso skaičiuoti PVM, prasideda nuo pagrindinės gyvenamojo namo (ar kito daikto) pirkimo-pardavimo sutarties

pasirašymo, nes preliminari sutartis iš esmės yra tik įsipareigojimas ateityje sudaryti pagrindinę gyvenamojo namo (ar kito daikto) pirkimo - pardavimo sutartį.

16. Ar reikia apmokestinti PVM avansą, gautą už prekes ir paslaugas, kurias apmokestinant PVM yra taikoma maržos schema?

Nuo PVM mokėtojų gauto avanso už prekes ir paslaugas, kurias apmokestinant PVM yra taikoma maržos schema (maržos schema gali būti taikoma turizmo paslaugoms, kurias teikia kelionės organizatoriai, naudotoms prekėms, meno kūriniams, kolekciniais, antikvariniams daiktams) PVM skaičiuoti nereikia.

17. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo gauto avanso, kurį Lietuvos PVM mokėtojai už jo neįsikūrusiems šalies teritorijoje užsienio asmenims teikiamas nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas, numatytas suteikti: i) vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, ii) anksčiau kaip per 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, moka Europos Sąjungos ar trečiosios šalies apmokestinamasis asmuo, neįsikūręs Lietuvoje?

Vadovaujantis PVM įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Lietuvos PVM mokėtojo suteiktos nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugos PVM tikslais laikomos suteiktos kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar trečiojoje šalyje, kur ir yra PVM objektas. Todėl už šias paslaugas gauto avanso Lietuvos PVM mokėtojai apmokestinti PVM nereikia. Tačiau šiuo atveju Lietuvos PVM mokėtojas gautą avansą, nesvarbu, ar jis gautas už paslaugas, numatytas suteikti vėliau kaip po 12 mėnesių ar numatytas suteikti anksčiau kaip per 12 mėnesių, turi įforminti PVM sąskaita faktūra bei deklaruoti:

- Pridėtinės vertės mokesčio deklaracijos (FR0600 forma) 20 laukelyje;
- kai pirkėjas yra įsikūręs kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje - Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo į kitas Europos Sąjungos valstybes nares ataskaitos (FR0564 forma) 18 laukelyje.

18. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo Estijos PVM mokėtojai, neįsikūrusiam Lietuvoje, mokamo avanso, kai šis nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas Lietuvos apmokestinamajam asmeniui PVM mokėtojai numato suteikti vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, o avanso gavimą įformina PVM sąskaita faktūra?

Vadovaujantis PVM įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Estijos apmokestinamojo asmens, neįsikūrusio Lietuvoje, teikiamos nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugos Lietuvos apmokestinamajam asmeniui, PVM tikslais laikomos suteiktos Lietuvoje ir čia yra PVM objektas, o paslaugų gavėjas, jeigu jis yra apmokestinamasis asmuo, vadovaudamasis PVM įstatymo 95 straipsnio 2 dalies nuostatomis, privalo apskaičiuoti ir sumokėti PVM už jam šalies teritorijoje užsienio asmens suteiktas paslaugas. Vadinasi, kai Lietuvos apmokestinamasis asmuo Estijos PVM mokėtojai, neįsikūrusiam Lietuvoje, moka avansą už nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas, kurios bus suteiktos vėliau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, o Estijos PVM mokėtojas šį avansą įformina PVM sąskaita faktūra, tai jis (Lietuvos apmokestinamasis asmuo) privalo apskaičiuoti už jo užsienio asmeniui sumokėtą avansą. Toks avansas deklaruojamas PVM deklaracijos (FR0600 forma) 23 ir 24 laukeliuose, o nuo jo apskaičiuota PVM suma - 25, 32 ir, jei paslaugos yra skirtos PVM apmokestinamai veiklai, - 35 laukelyje.

19. Ar privaloma skaičiuoti PVM nuo Estijos PVM mokėtojai, neįsikūrusiam Lietuvoje, mokamo avanso, kai šis nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas Lietuvos apmokestinamajam asmeniui, PVM mokėtojai, numato suteikti anksčiau kaip per 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, o avanso gavimą įformina PVM sąskaita faktūra?

Vadovaujantis PVM įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Estijos apmokestinamojo asmens, neįsikūrusio Lietuvoje, teikiamos paslaugos Lietuvos apmokestinamajam asmeniui, PVM tikslais laikomos suteiktos Lietuvoje ir čia yra PVM objektas, o paslaugų gavėjas, jeigu jis yra apmokestinamasis asmuo, vadovaudamasis PVM įstatymo 95 straipsnio 2 dalies nuostatomis, privalo apskaičiuoti ir sumokėti PVM už jam šalies teritorijoje užsienio asmens suteiktas paslaugas. Kai Lietuvos apmokestinamasis asmuo Estijos PVM mokėtojai, neįsikūrusiam Lietuvoje, moka

avansą už nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo paslaugas, kurias numato suteikti anksčiau kaip per 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos, o Estijos PVM mokėtojas šį avansą įformina PVM sąskaita faktūra, PVM tikslais laikoma, kad jis pasirinko avansą apmokestinti PVM ir todėl Lietuvos apmokestinamasis asmuo privalo apskaičiuoti PVM už jo užsienio asmeniui sumokėtą avansą. Toks avansas deklaruojamas PVM deklaracijos (FR0600 forma) 23 ir 24 laukeliuose, o nuo jo apskaičiuota PVM suma - 25, 32 ir, jei paslaugos yra skirtos PVM apmokestinamai veiklai, - 35 laukelyje.

20. Ar Lietuvos įmonei A atsiranda prievolė skaičiuoti PVM nuo Estijos įmonei B dalimis per du kartus sumokėto avanso, kurį Estijos įmonė įformino PVM sąskaitomis faktūromis, už į Lietuvą iš Estijos atgabentas prekes, jei prekės įmonei A bus patiektos vėliau nei po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos?

Šiuo atveju prekių tiekimo vieta nėra Lietuva ir prekių tiekimas nėra PVM objektas Lietuvoje. Lietuvos įmonei, gavusiai PVM sąskaitas faktūras iš Estijos įmonės už jos gautus avansus, PVM apskaičiuoti / deklaruoti nereikia, tačiau atgabenus prekes į Lietuvą PVM turi būti apskaičiuojamas / deklaruojamas nuo visos prekių vertės, įskaitant sumokėtus avansus ir nepaisant to ar Estijos įmonė vėliau rašo galutinę PVM sąskaitą faktūrą likusiai sumai ar visai prekės kainai.

21. Ar Lietuvos įmonei A, PVM mokėtojai, atsiranda prievolė skaičiuoti PVM nuo avanso, kurį jai sumoka Estijos įmonė B, PVM mokėtoja, už prekes, kurias Lietuvos įmonė A numato patiekti vėliau nei po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos?

Kai Lietuvos įmonė PVM mokėtoja gauna avansą iš prekių pirkėjo, Europos Sąjungos valstybės narės PVM mokėtojo, už prekes, kurias planuoja tiekti į kitą Europos Sąjungos valstybę narę, ir kurių tiekimui bus taikomas 0 proc. PVM tarifas pagal PVM įstatymo 49 straipsnio nuostatas, tai gautas avansas turėtų būti įformintas laisvos formos dokumentu, turinčiu Finansinės apskaitos įstatyme nustatytus rekvizitus, ir jis nei PVM deklaracijoje (FR0600 forma), nei Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo į kitas Europos Sąjungos valstybes nares ataskaitoje (FR0564 forma) neturi būti deklaruojamas. PVM sąskaita faktūra turi būti išrašoma patiekus prekes.